

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 29-01-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Marek

po rozpoznaniu w dniu 22.01.2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa E. S., Z. G., M. L., M. K. (1), E. K. (1)

przeciwko J. K., M. K. (2)

o naruszenie posiadania (art. 344 kc)

1. nakazuje pozwanym J. K. i M. K. (2) przywrócenie posiadania - powodom E. S., Z. G., M. L., M. K. (1) i E. K. (1) – pasa gruntu o długości około 55 m i szerokości około 6 m, o powierzchni około 330 m.kw., stanowiącego część działki nr (...), położonego pomiędzy działkami powodów nr (...) znajdującymi się przy ul. (...) w K. a sklepem (...) położonym na działce (...) przy ul. (...) w K. – poprzez umożliwienie powodom swobodnego dostępu do tego pasa gruntu od strony ul. (...) oraz przez nieczynienie przeszkód powodom w korzystaniu z tego pasa gruntu,
2. umarza postępowanie w pozostałym zakresie,
3. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powodów kwotę 588,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Katarzyna Porada - Łaska

Sygn. akt I C 821/16

UZASADNIENIE

Powodowie E. S., Z. G., M. L., M. K. (1) i E. K. (1) wnieśli pozew o naruszenie posiadania przeciwko J. K. i M. K. (2), sprecyzowany pismem procesowym z dnia 27.10.2016r., domagając się przywrócenia posiadania drogi stanowiącej część większej działki o nr geodezyjnym 1/48, stanowiącej pas gruntu o wymiarach c.a. 55 m², 6 m² i powierzchni c.a. 330 m² oraz wnosząc o nakazanie pozwanym nieczynienia żadnych przeszkód powodom w korzystaniu z drogi dojazdowej, rozdzielającej nieruchomości oznaczone działkami o nr (...) położone na ulicy (...) w K. do sklepu (...), znajdującego się na działce nr (...) przy ulicy (...) w K., a w szczególności nakazanie aby pozwani usunęli zainstalowane w styczniu 2016 roku metalowe ograniczniki ruchu kołowego uniemożliwiające swobodne korzystanie nieruchomości powodów tzn. cztery metalowe czarno-żółte słupki posadowione w drodze od strony trafostacji oraz posadowionej w okresie późniejszym bramy znajdującej się na wejeździe spornej drogi od strony ulicy (...). Powodowie domagali się ponadto zasądzenia od pozwanych solidarnie kosztów procesu według norm przepisanych oraz nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Motywuując zasadność swojego roszczenia powodowie wskazali, że w związku z korzystaniem ze swoich nieruchomości stanowiących działki gruntu od nr 17-19 i nr 21 położonych przy ulicy (...) w K., są posiadaczami drogi dojazdowej rozdzielającej ich nieruchomości od sklepu (...), posadowionej na nieruchomości pozwanych. Powodowie

podnieśli, że w dniu 15.01.2016r. pozwani naruszyli posiadanie przedmiotowej drogi poprzez umieszczenie w niej metalowych ograniczników ruchu kołowego, uniemożliwiających powodom przejazd pojazdami kołowymi do swoich nieruchomości. Powodowie podkreślili, iż kilkukrotnie wyrażali swój sprzeciw i wzywali pozwanych do usunięcia metalowych ograniczników oraz umożliwienia korzystania z drogi dojazdowej do ich posesji. Wezwania pozwanych do zaniechania naruszania posiadania powodów nie odnoszą zamierzonego skutku. W ocenie powodów pozwani wyrządzają im szkody związane z uniemożliwieniem dojazdu do ich własnych nieruchomości oraz normalnego z nich korzystania.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony przeciwnej kosztów procesu według norm przepisanych.

Argumentując swoje stanowisko pozwani podnieśli, że droga dojazdowa, której ochrony posiadania poszukują powodowie, jest częścią nieruchomości należącej do pozwanych, a mianowicie działki nr (...). Ponadto, w ocenie pozwanych roszczenie posesoryjne powodów jest bezzasadne, ponieważ nigdy nie władali oni sporną drogą, ani nigdy nie wykazywali chęci jej władania dla siebie. Wręcz przeciwnie, to pozwani codziennie korzystali z tej drogi, a zakres ich władztwa odpowiadał ich prawu własności rozciągającemu się na całą działkę nr (...). Przedmiotowa droga służy także dokonywaniu dostaw do sklepu posadowionego na działce. Co więcej, pozwani podnieśli, że okoliczność zamontowania przez nich ograniczników ruchu świadczy jedynie o tym, iż pozwani są właścicielami i jednocześnie posiadaczami samoistnymi tej drogi, a powodom nie przysługuje żadne władztwo nad rzeczą, czy to w postaci posiadania samoistnego lub zależnego, czy nawet dzierżenia. Pozwani podnieśli także, że powodowie posiadają swobodny dostęp do swoich nieruchomości za pośrednictwem drogi przebiegającej przez działkę nr (...).60, stąd twierdzenia strony przeciwnej o uniemożliwianiu przez pozwanych dojazdu powodom do ich posesji oraz normalnego z nich korzystania, są nieprawdziwe. Z ostrożności procesowej pozwani podnieśli zarzut wygaśnięcia roszczenia posesoryjnego wskazując, że powodowie – wbrew treści art. 6 k.c. - nie wykazali, aby zainicjowali postępowanie o ochronę swojego roszczenia przed upływem terminu zawitego, o którym mowa w art. 344 § 2 k.c.

Ustosunkowując się do powyższych twierdzeń strony przeciwnej, powodowie podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Jednocześnie zaprzeczyli wszelkim zarzutom, okolicznościom i twierdzeniom podniesionym przez pozwanych.

Powodowie swoje ostateczne stanowisko zaprezentowali w piśmie procesowym z dnia 11.09.2017r. modyfikując żądanie pozwu w ten sposób, że wnoszą o nakazanie pozwany przywrócenia powodom posiadania spornej drogi dojazdowej do działek do nich należących (nr 19,21,17i 18 położonych przy ulicy (...) w K.), rozdzielającej nieruchomości powodów od sklepu (...), znajdującego się na działce należącej do pozwanych (nr działki (...) przy ulicy (...) w K.) w szczególności poprzez umożliwienie swobodnego dostępu do tej drogi oraz poprzez nieczynienie przeszkód w dostępie do drogi dojazdowej od strony ulicy (...). Ponadto wskazali, że nie sprzeciwiają się pozostawieniu na nieruchomości czterech słupków czarno-żółtych znajdujących się przy końcu drogi dojazdowej oraz pozostawieniu na nieruchomości bramy wjazdowej od strony ulicy (...) przy zastrzeżeniu, że będą mieli swobodny dostęp do drogi od strony ulicy (...) w K..

Na rozprawie w dniu 27.11.2017r. powodowie cofnęli powództwo ponad żądanie objęte pismem procesowym z dnia 11.09.2017r., na co pozwani wyrazili zgodę.

Sąd ustalił, co następuje:

Powodowie są właścicielami działek gruntu nr (...) (E. S.), nr (...) (M. L.), nr (...) (M. K. (1) oraz E. K. (1)) oraz nr (...) (Z. G.) znajdujących się przy ulicy (...) w K..

(bezsporne, a nadto dowód: wydruk z księgi wieczystej k. 23-42)

Powodowie korzystają z pasa gruntu o długości około 55 m i szerokości około 6 m, o powierzchni około 330 m², stanowiącego część działki nr (...), położonego pomiędzy działkami powodów nr (...) znajdującymi się przy ul. (...) w K.,

a sklepem (...) położonym na działce (...) przy ul. (...) w K., już od początku lat osiemdziesiątych. W 1982 roku zostały wydane decyzje o pozwoleniu na budowę budynków, w których powodowie zamieszkują. Wydanie tych pozwoleń na budowę wiązało się z ciągłym dojazdem przez powodów po spornym pasie gruntu do swoich nieruchomości, na których trwały wówczas prace budowlane. Do stycznia 2016r. powodowie swobodnie korzystali z pasa tego gruntu celem dojazdu do swoich posesji oraz wyjazdu z nich. Wejścia do budynków mieszkalnych powodów znajdują się właśnie od spornej drogi. Pas gruntu opisany wyżej łączy drogę publiczną tj. ulicę (...) z posesjami powodów. Powodowie nazywają ten pas gruntu „drogą dojazdową”, ponieważ codziennie przejeżdżali własnymi samochodami przez pas tego gruntu aby dostać się do swoich posesji z drogi publicznej, a także aby wyjechać na drogę publiczną. Powodowie parkowali na tym pasie gruntu, przy swoich posesjach.

(dowód: wydruk z księgi wieczystej k.18-22, mapa zasadnicza k.51, decyzje o pozwoleniu na budowę k.127-128 i k.131-132, mapa sytuacyjno-wysokościowa k.129-130, zawiadomienie o oddaniu obiektu do użytku k.153-154, zeznania świadka J. G. k.157, zeznania świadka K. G. k.158, zeznania świadka H. G. k.158, zeznania świadka E. K. (2) k.158v, zeznania świadka R. K. k.159v, zeznania świadka J. W. k.159v, zeznania świadka J. M. (1) k.160v, zeznania powódki Z. G. k.258, zeznania powoda M. L. k.258, zeznania powoda M. K. (1) k.258v, zeznania świadka E. K. (1) k.259)

Do lata 2016 roku powodowie korzystali ze spornego pasa gruntu w miejscu, gdzie położono słupki (przed budynkiem trafostacji) albo dokonując nawracania albo celem ominięcia samochodów dostawczych przy Biedronce, poprzez przejazd sporną „drogą” po łuku mijając posesję położoną na końcu należąca do E. K. (2), mogąc dostać się do drogi położonej wzdłuż części usługowej.

(dowód: zeznania M. K. (1) k. 160, zeznania świadka J. M. (1) k.160v)

W styczniu 2016 roku pozwani samowolnie naruszyli posiadanie powodów opisanego wyżej pasa gruntu poprzez umieszczenie w niej metalowych ograniczników ruchu kołowego, uniemożliwiających powodom przejazd pojazdami do swoich nieruchomości, a następnie poprzez posadowienie bramy. Pozwani wywiesili również znak o treści: „teren prywatny, wstęp wzbroniony” oraz „zakaz parkowania”.

(dowód: zdjęcia k.13-17, zeznania świadka J. G. k.157, zeznania świadka K. G. k.158, zeznania świadka E. K. (2) k.158v, zeznania świadka R. K. k.159v, zeznania powódki Z. G. w k.258, zeznania powoda M. L. k.258, zeznania powoda M. K. (1) k.258v, zeznania świadka E. K. (1) k.259)

Obecnie brama od strony (...) jest otwarta. Słupki zostały zdemontowane i posadowione w innym miejscu. Aktualnie powodowie mają swobodny dostęp do spornego pasa gruntu. Pozwani zastosowali się do postanowienia Sądu wydanego w toku przedmiotowego procesu w przedmiocie zabezpieczenia powództwa.

(bezsporne)

Kwestie granic pomiędzy nieruchomością pozwanych a nieruchomościami powodów, w tym przede wszystkim granic przedmiotowego pasa gruntu są sporne. Między stronami w tutejszym Sądzie toczą się liczne postępowania sądowe m.in. o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie naruszeń oraz o zasiedzenie służebności przechodu i przejazdu spornego pasa gruntu.

(bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów przedłożonych do akt przez obie strony postępowania, których autentyczności nie kwestionowała żadna z nich. Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia im wiarygodności ex officio.

Ustalając stan faktyczny niniejszego postępowania Sąd oparł się także na zeznaniach strony powodowej w osobach: Z. G., M. L., M. K. (1) i E. K. (1), którym przyznano wiarygodność w całości. Treść ich zeznań korelowała z zebranymi w sprawie dokumentami oraz zeznaniami świadków.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków: J. G., K. G., H. G., E. K. (2), B. K., R. K., J. W. i J. M. (1), albowiem ich zeznania wzajemnie się uzupełniały i pozostawały ze sobą spójne.

Na miano wiarygodnych zasługiwały zeznania strony pozwanej w osobie M. K. (2), która przyznała, iż „przed styczniem 2016r. powodowie korzystali ze spornego obszaru przejeżdżając tam i parkując”, co korelowało z pozostałymi dowodami przeprowadzonymi w sprawie.

Należy nadmienić, że Sąd nie oceniał wiarygodności zeznań stron co do podnoszonych kwestii interwencji policji dotyczących parkowania samochodów na spornym terenie, czy też pisemnego informowania powodów o zakazie parkowania, ponieważ te zagadnienia pozostawały poza zakresem przedmiotu sporu i nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zaliczył w poczet materiału dowodowego zeznania świadków T. K., A. F. i M. P., jednakże należało je uznać za zbędne dla ustalenia stanu faktycznego niniejszej sprawy. Wspomniani świadkowie zeznawali bowiem na okoliczności, które nie były istotne dla rozstrzygnięcia przedmiotowego postępowania.

Sąd pominął dowód z przesłuchania powódki E. S. i pozwanego J. K. z uwagi na ich nieusprawiedliwioną nieobecność na ostatniej rozprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości, z przyczyn wskazanych poniżej.

Podstawą prawną roszczenia powodów jest przepis art. 344 § 1 k.c., który stanowi, iż przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to, zwane roszczeniem posesoryjnym, nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem. W myśl § 2 cytowanej normy roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia.

Z kolei przepis art. 478 k.c. stanowi, że w sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie rozpoznając samego prawa ani dobrej wiary pozwanego.

Cytowany wyżej przepis ogranicza zatem zakres kognicji sądu w procesie posesoryjnym do ustalenia, czy posiadanie należy lub należało do powoda oraz czy pozwany samowolnie naruszył posiadanie.

W myśl art. 336 k.c. posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacza samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny).

W świetle brzmienia art. 336 k.c. posiadanie jest władaniem rzeczą. Zgodnie z romanistyczną teorią przyjętą w polskim prawie cywilnym posiadanie jest stanem faktycznym, na którym składają się dwa elementy – faktyczne władztwo nad rzeczą określane jako corpus possessionis oraz psychiczne nastawienie polegające na zamiarze władania rzeczą dla siebie (jak właściciel albo jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą) – animus rem sibi habendi.

Animus possidendi to charakterystyczny element, który odróżnia posiadanie od innych form faktycznego władania rzeczą (dzierżenia czy władztwa prekaryjnego). W orzecznictwie słusznie podkreśla się, że animus rem sibi habendi

przejawia się w podejmowaniu wielu czynności wskazujących na to, iż posiadacz traktuje rzecz jako pozostającą w jego sferze swobodnej dyspozycji, przy czym ocena podejścia uwzględnia rzeczywistą wolę władającego, ale dokonywana jest obiektywnie, z punktu widzenia otoczenia posiadającego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30.09.2010r., sygn. akt I CSK 586/09, LEX nr 630169).

Przedkładając powyższe rozważania prawne na tło niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że powodowie byli posiadaczami pasa gruntu stanowiącego część działki nr (...) przy ulicy (...) w K.. Taki wniosek wypływa jednoznacznie z całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie, a w szczególności z zeznań strony powodowej w osobach Z. G., M. L., M. K. (1) i E. K. (1) oraz świadków: J. G., K. G., H. G., E. K. (2), B. K., R. K., J. W. oraz J. M. (2). Ponadto, przyznała tę okoliczność sama strona pozwana w osobie M. K. (2), a także świadkowie pozwanych: A. F., T. K. i M. P., którzy zeznali, że powodowie wjeżdżali swoimi samochodami na sporny teren, parkowali na nim. Co więcej, przedłożono fotografie obrazujące zaparkowane na tym terenie samochody, czemu nie przeczyli powodowie. Kwestia zaś dobrej lub złej wiary powodów oraz zgodności posiadania ze stanem prawnym, wobec istoty roszczenia posesoryjnego, pozostawała poza zainteresowaniem Sądu w niniejszym postępowaniu.

Zwrócić należy uwagę, że w toku całego procesu powodowie nazywali sporny pas gruntu „drogą dojazdową”, co świadczy o tym, że korzystali z niej w celu dojazdu do swoich nieruchomości mieszkalnych, albowiem począwszy od lat osiemdziesiątych (uzyskania przez powodów pozwoleń na budowę) była to „droga” łącząca drogę publiczną z ich posiadłościami. Powodowie codziennie korzystali z tej „drogi” celem wyjazdu na swoje posesje i wyjazdu z nich na drogę publiczną tj. ulicę (...) w K..

W ocenie Sądu powyższe zachowania powodów należy postrzegać jako działania manifestujące władztwo nad rzeczą, jak i psychicznym nastawieniem o zamiarze władania rzeczą dla siebie przez wszystkich powodów. Jak wskazano wyżej, powodowie od długiego czasu dokonują w stosunku do wyżej opisanego pasa gruntu czynności faktyczne wskazujące na samodzielny, niezależny od woli innych osób (w tym pozwanych M. i J. K.) stan władztwa (por. postanowienie SN z dnia 6 listopada 2015r., sygn. akt II CSK 774/14).

W konsekwencji, zdaniem Sądu stwierdzić należało, że po stronie powodowej ujawnił się zarówno element fizycznego władztwa nad rzeczą (corpus), jak również psychiczne nastawienie (animus). Powodowie współposiadali przedmiotowy pas gruntu, korzystając z niego swobodnie.

Przechodząc do omówienia generalnej przesłanki roszczenia posesoryjnego jaką jest samowolne naruszenie cudzego posiadania, należy wskazać co następuje.

Naruszenie posiadania stanowi takie zachowanie się określonej osoby, którego skutkiem jest wkroczenie w sferę władztwa posiadacza.

Naruszeniem posiadania jest każde działanie, które prowadzi nie tylko do uniemożliwienia, ale chociażby do utrudnienia posiadaczowi korzystania z rzeczy w nieskrępowany sposób.

Samowolne naruszenie posiadania, to nie tylko naruszenie posiadania sprzeczne z prawem. Należy za takie uznać każde naruszenie posiadania, wbrew woli posiadacza, jeżeli nie jest dokonywane na podstawie wykonalnego orzeczenia, przez uprawniony do tego ustawowo organ albo osobę naruszającą posiadania na podstawie obowiązującej ustawy (tak E. Marszałkowska-Krześ, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz 2018, wyd. 21, komentarz do art. 478 k.p.c., Legalis).

Naruszenie cudzego posiadania może przybierać różną postać, obejmując bądź to stan „wyzucia z posiadania”, bądź też stan „zakłócenia posiadania” (por. J. Ignatowicz (w:) Kodeks..., s. 791; A. Kunicki (w:) System..., s. 876). Przez wyzucie z posiadania (pozbawienie posiadania) należy rozumieć takie działanie, którego skutkiem jest utrata przez posiadacza władztwa nad rzeczą. Natomiast przez zakłócenie posiadania rozumiemy wtargnięcie w sferę cudzego posiadania, nie pozbawiające jednak posiadacza jego władztwa nad rzeczą. Do naruszenia posiadania dochodzi przez czynność

faktyczną polegającą na fizycznym wkroczeniu w granice cudzego władztwa, a więc na zawładnięciu rzeczą, wejściu na cudzy grunt, przekopaniu rowu, zniszczeniu płotu itp. (por. J. Ignatowicz (w:) Kodeks..., s. 789).

Zważywszy na powyższe rozważania, w opinii Sądu orzekającego, pozwani dopuścili się samowolnego naruszenia posiadania powodów przedmiotowego pasa gruntu. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że w styczniu 2016 roku pozwani „wyzuli z posiadania” powodów poprzez zamontowanie żółtych czarno-żółtych słupków oraz wystawienie znaków informujących o zakazie wjazdu na sporny pas gruntu oraz zakazie parkowania. W ten sposób pozwani uniemożliwili powodom swobodne korzystanie z tego pasa, co w konsekwencji doprowadziło do zatamowania przejazdu za pośrednictwem spornego pasa gruntu do posesji powodów. Pozwani de facto przyznali w toku procesu, że posadowili słupki blokujące dojazd, wystawili znaki zakazujące wjazdu uniemożliwiając powodom swobodne korzystanie, jak dotychczas, z przedmiotowego pasa gruntu celem dojazdu do własnych nieruchomości.

Co więcej, zwrócić należy uwagę, że w świetle niniejszej sprawy nie doszło do spełnienia się przesłanki z drugiej części zdania § 1 art. 344 k.c. tj. nie istnieje prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego, które stwierdziłoby, iż stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem. Zatem, pozwani mimo ciężącego na nich obowiązku wynikającego z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. w przedmiotowym postępowaniu nie udowodnili, że istnieje podstawa prawna usprawiedliwiająca naruszenie przez nich posiadania.

Pozwani podnosi, że powodowie posiadają swobodny dojazd do swoich nieruchomości za pośrednictwem drogi przebiegającej przez działkę (...). Nie mniej jednak ta kwestia pozostawała poza zakresem kognicji Sądu w niniejszym postępowaniu, którego przedmiotem jest naruszenie posiadania pasa gruntu na działce nr (...). Jak już wspomniano, zakres kognicji sądu w tego typu sprawach wyznacza przepis art. 478 k.p.c.

Pozwani, konsekwentnie w toku całego postępowania, prezentowali stanowisko, że powodom nie przysługuje roszczenie posesoryjne z uwagi na to, iż nigdy nie byli oni posiadaczami drogi znajdującej się na działce nr (...). Jednym z głównych zarzutów pozwanych był argument, że pozwani wykonują prawo własności w stosunku do pasa gruntu, której dotyczy niniejsza sprawa.

Powyższy zarzut należy uznać za chybiony. Dla rozstrzygnięcia istoty niniejszego sporu bez znaczenia pozostaje okoliczność podnoszona przez pozwanych, że pas gruntu którego ochrony posiadania poszukują powodowie, jest częścią nieruchomości należącej do pozwanych. Pozwani nie mogą bronić się zarzutem prawa własności. Ochrona posesoryjna, w odróżnieniu do ochrony petytoryjnej, jest ochroną samego stanu faktycznego, a nie ochroną prawa. Ochrona posesoryjna przysługuje posiadaczowi niezależnie od tego, czy naruszenie posiadania było zawinione.

Skuteczność dochodzenia roszczenia o ochronę posiadania jest w zasadzie niezależna od zgodności posiadania ze stanem prawnym, w postępowaniu posesoryjnym bowiem niedopuszczalne są zarzuty wywodzące się z prawa własności (*exceptio domini*) albo innego prawa (*exceptio iuris*). Wynika to z literalnego brzmienia przepisu art. 344 § 1 k.c., ponieważ roszczenie posesoryjne nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym (zob. J. Gudowski, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom II. Własność i inne prawa rzeczowe, WK 2016).

Kierując się powyższymi względami, wskazać trzeba, że wszelkie zarzuty pozwanych opierające się na uprawnieniach właścicielskich, prawie własności oraz czynnościach, które pozwani dokonali (postawienie ograniczników i bramy wjazdowej) wynikające z rzekomych uprawnień, są niezasadne w ramach prawnych niniejszego postępowania.

Reasumując dotychczasowe rozważania należy stwierdzić, że udowodnienie przez powodów faktu posiadania spornego pasa gruntu i następnie jego samowolnego naruszenia przez pozwanych skutkowało zaktualizowaniem się przesłanek dotyczących ochrony posesoryjnej z art. 344 k.c.

Celem restytucyjnego roszczenia posesoryjnego („o przywrócenie stanu poprzedniego”) jest przywrócenie posiadaczowi władztwa nad rzeczą w dotychczasowym rozmiarze. Zmierza ono do usunięcia zmian dokonanych przez

naruszającego cudze posiadanie, jeżeli takie zmiany powodują stan trwałego naruszenia posiadania (por. A. Rudnicki (w:) System..., s. 876). Przy czym chodzi tu jedynie o usunięcie odwracalnych zmian stanu posiadania.

Ponadto posiadacz może żądać od pozwanego „zaniechania naruszeń”. Zasadniczo występuje z takim roszczeniem obok żądania przywrócenia poprzedniego stanu posiadania w razie naruszenia jego posiadania poprzez „zakłócenia”, które nie mają postaci pozbawienia faktycznego władztwa nad rzeczą. Dodać należy, że roszczenie o zaniechanie naruszeń jest uzasadnione w razie realnego zagrożenia dalszymi naruszeniami.

Powodowie w niniejszej sprawie domagali się przywrócenia posiadania zarówno poprzez umożliwienie im swobodnego dostępu do spornego pasa gruntu od strony ulicy (...), jak także nieczynienie przeszkód powodom w korzystaniu z tego pasa. Sąd uwzględnił wspomniane żądanie w pełni, uznając, że jego treść urzeczywistnia cel przysługującego powodom roszczenia posesoryjnego.

Dodatkowo należy nadmienić, że Sąd nieznacznie zmodyfikował żądanie powodów, nie wykraczając poza ramy określone normą art. 321 k.p.c. Powodowie domagając się przywrócenia posiadania rzeczy określili ją jako „droga dojazdowa”. W ocenie Sądu posługiwanie się taką terminologią nie jest prawidłowe, bowiem sporna część gruntu nie wyczerpuje definicji „drogi” w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym, stąd należało go określić jako „pas gruntu”.

Zważywszy na powyższą argumentację Sąd uwzględnił powództwo, o czym orzeczono na podstawie art. 344 k.c. w punkcie pierwszym części dyspozytywnej wyroku.

Na marginesie wyjaśnić należy, że dochodzenie roszczenia posesoryjnego ograniczone jest zatem terminem zawitym. Terminy zawity – w przeciwieństwie do terminu przedawnienia - brany jest przez Sąd pod rozważę z urzędu, a upływ terminu zawitego stanowi negatywną przesłankę dochodzenia roszczenia.

W ocenie Sądu orzekającego, w świetle okoliczności przedmiotowej sprawy, nie doszło do wygaśnięcia roszczenia posesoryjnego powodów, a podniesiony przez pozwanych zarzut jest chybiony. Pozwani naruszyli posiadanie powodom spornego pasa gruntu w styczniu 2016 roku, co wynika z zeznań stron i świadków. Niniejsze powództwo zostało zaś zainicjowane w dniu 11 marca 2016r. (data prezentaty k. 2), stąd termin określony dyspozycją art. 344 § 2 k.c. nie został przez powodów przekroczony.

Strona powodowa na rozprawie w dniu 27.11.2017r. cofnęła pozew ponad żądanie sprecyzowane pismem procesowym z dnia 11.09.2017r., a pozwani na powyższe wyraził zgodę. Z tej przyczyny przy zastosowaniu art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w zakresie nieobjętym ww. żądaniem.

Rozstrzygnięcie z punktu 3 sentencji orzeczenia znajduje oparcie w przepisach art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. wyrażającym zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Kierując się powyższą zasadą, Sąd orzekł o zasądzeniu od pozwanych solidarnie (zgodnie ze zgłoszonym żądaniem) na rzecz powodów kwoty 588 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, które obejmowały: 200 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu (k.2), 68 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictw udzielonych przez mocodawców (17 zł x 4 powodów k. 6, 8, 10 i 12), koszty zastępstwa procesowego w kwocie 320 zł ustalone na podstawie § 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1808) w brzmieniu obowiązującym do dnia 26.10.2016r. wobec daty wniesienia pozwu.

Wniosek o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności jest niezasadny albowiem przedmiotowe powództwo zostało zabezpieczone zgodnie z wnioskiem strony powodowej (art. 754/1/ k.p.c.)

SSR Katarzyna Porada – Łaska